

VOORMALIGE WITLOOFBOER TEELT AL 15 JAAR MEDICINALE CANNABIS VOOR NEDERLANDSE OVERHEID

Wat in Nederland al 15 jaar kan, mag nu ook in ons land: met de oprichting van een cannabisbureau zette de Kamer het licht op groen voor de productie van medicinale cannabis. «De giechelfactor is verdwenen», zegt Tjalling Erkelens, CEO van Bedrocan, dat in opdracht van de Nederlandse overheid medicinale cannabis produceert. «Als ik op een feest kom, vraagt niemand nog of ik jointjes heb meegebracht. Dat was 15 jaar geleden wel even anders.»

• DIETERT BERNAERS •

«De giechelfactor is weg»

In de Kamer is vorige week het wetsvoorstel goedgekeurd over de oprichting van een cannabisbureau. Daardoor kan ook in ons land de teelt van cannabis voor medische doeleinden starten. Eenmaal het cannabisbureau

geïnstalleerd is, zal deze overheidsinstantie een aanbesteding uitschrijven, waarna geïnteresseerde telers – commerciële privébedrijven – zich kunnen aanmelden. Daarmee kopieert ons land het Nederlandse model: daar controleert het Bureau voor Medicinale Cannabis (BMC) de productie en distributie, één bedrijf staat momenteel in voor de teelt. Dat is Bedrocan, het heeft 80 voltijdse werknemers en wordt geleid door Tjalling Erkelens (62). «Toen onze toenmalige minister van Volksgezondheid 20 jaar geleden het idee opperde om medicinale cannabis te legaliseren, zat jullie overheid mee aan tafel», zegt hij. «Het was de bedoeling om het samen te doen. Maar uiteindelijk hebben jullie afgehaakt en daardoor heeft Nederland nu 15 jaar voorsprong.»

U was witloofboer op dat moment. Hoe bent u in de cannabis gerold?
«Ik runde inderdaad samen met mijn zwager het bedrijf van mijn schoonouders. Binnenteelt van witloof, asperges, tuinkruiden én cannabiszaden. Plantjes mocht je destijds niet telen, zaden wel. Toen het BMC op zoek ging naar producenten van gestandaardiseerde medicinale cannabis, hebben we ons kandidaat gesteld. We zijn met twee bedrijven begonnen, maar onze collega teelde onder glas en is moeten stoppen: een beetje meer of minder

zon en de samenstelling van zijn plantjes wijzigde. Dat kun je in de farmaceutica uiteraard niet hebben.»

U spreekt over standaardisatie, maar het is toch ook zo dat we nog ontzettend weinig weten over cannabis en de stoffen die erin zitten?
«Dat klopt. We weten al veel over de hersenen zich nog – gebruik je het beter niet. En ook psychiatrische patiënten kunnen er slecht op reageren. Maar er zijn ook veel positieve kanten. Cannabis is een schatkist die nog grotendeels ongewrikt moet worden. In afwachting daarvan hebben wij onze standaardisatie – ook genetisch – zo onder controle dat we in ieder geval plantjes kunnen telen die altijd dezelfde stoffen in dezelfde hoeveelheid bevatten: daar kunnen apothekers mee aan de slag.»

Hoe werd er eigenlijk gereageerd toen u en uw schoonbroer 15 jaar geleden beslisten: weg met dat witloof, we gaan cannabis kweken?
«De reacties waren uiteenlopend: bij familie en vrienden waren er die blij waren dat er eindelijk iets op gang kwam, maar er waren ook mensen die ineens niets meer van zich lieten horen, tot op vandaag. In de professionele wereld: idem. Onze bank steunde ons

ten volle, maar onze verzekeraar liet ons vallen: 'Daar willen we niets mee te maken hebben', klonk het botweg.»

Dat staat onze toekomstige Belgische cannabisondernemers dus ook nog te wachten?
«Ik denk dat de geesten inmiddels gerijpt zijn. De aanvaarding van cannabis als medicijn is heel groot geworden, de giechelfactor is verdwenen. Het grote publiek heeft echt wel door dat dit serieuze business is. Kreeg ik vijftien jaar geleden op een feestje nog weleens te horen 'Hey, Tjalling, heb je jointjes meegebracht?', dan is dat nu niet langer het geval.»

In België staat één bedrijf in de startblokken, Cannovex. Beschouwt u hen als toekomstige concurrenten?
«Veeleer als concullega's. Als de Belgische overheid een aanbesteding uitschrijft, gaan wij die zeker bekijken en zijn we dus in principe elkaars concurrenten. Maar er is veel ruimte in de markt. Hoe meer bedrijven in deze sector starten, hoe beter: het legitimeert cannabis als medicijn. En zolang die bedrijven volgens dezelfde hoge farmaceutische standaarden produceren, is het goed nieuws voor de patiënt.»

De geesten zijn gerijpt, maar tegelijk is er volgens u nog een lange weg af te leggen?
«Zeker. In Nederland is er het afgelopen jaar voor het eerst minder cannabis voorgeschreven dan het jaar voordien. Dat kwam doordat de huisartsen van bovenaf te horen hadden gekregen om er voorzichtiger mee om te springen.

DE GEESTEN ZIJN GERIJPT. KREEG IK 15 JAAR GELEDEN OP EEN FEESTJE NOG TE HOREN 'HEY, TJALLING, HEB JE JOINTJES MEE?', DAN IS DAT NU NIET LANGER HET GEVAL

CEO TJALLING ERKELENS

Het probleem is volgens mij onwetendheid: wie zeven jaar geneeskunde studeert, krijgt hoop en al een uurtje uitleg over het 'endo cannabinoid receptorsysteem'. Eenvoudig gezegd: ons lichaam maakt zelf stoffen aan die op moleculen uit de cannabisplant lijken. Vandaar ook dat we die stoffen in de farmaceutica kunnen gebruiken, maar als dokters en apothekers het niet weten, tja...»

Hebt u een idee hoeveel patiënten per jaar Bedrocan-producten gebruiken?
«Zo'n 4.000 à 5.000 per jaar. Het gemiddelde gebruik per patiënt per dag is 0,7 gram, 225 dagen per jaar: de meeste patiënten gebruiken het dus

tijdelijk. Nederlandse apotheken verstrekten in het afgelopen jaar 49.500 keer medicinale cannabis. In 2017 was dat 53.300 keer, maar in 2012 zaten we nog maar aan 10.000.»

Wat is de grootste valkuil voor onze startende cannabiscultuur?
«Dat artsen niet voorschrijven en apothekers niet leveren. Je kunt als overheid wel een netjes gecontroleerde productielijn opzetten, maar als er niets gebeurt met de producten, sta je geen stap verder. Belgische MS-patiënten of astmalijders hoeven ook niet meteen naar de apotheek te spurten, vrees ik. De wet is er nu, maar je moet al gauw rekenen op een aanlooptijd van drie, vier jaar. In Nederland is het project in 1998 gestart en kwamen in 2003 de eerste producten op de markt. In Duitsland zijn ze twee jaar geleden begonnen en wordt de eerste productie in 2021 verwacht.»

We hebben het hier voortdurend over medicinale cannabis, maar wat vindt u eigenlijk van recreatief gebruik?
«Als ondernemer verkeer ik in de luxueuze positie dat ik op die vraag niet hoeft te antwoorden. Ik focus mij op de patiënt, punt. Als een overheid het recreatief gebruik van cannabis wil toelaten, dan neem ik daar nota van. Maar het is en blijft een politieke kwestie. Waar ik wel altijd voor zal ijveren, is de absolute scheiding tussen de twee: de eisen die je aan medicinale cannabis stelt, zijn beduidend anders dan die voor jointjes. Een recreatieve producent toelaten op de farmaceutische markt is oneerlijke concurrentie en slecht voor de patiënten.»

Bedrocan heeft drie vestigingen: alle drie zwaar beveiligd, op een industrieterrein en nergens is de naam van de firma te zien. Vanwaar die geheimzinnigheid?
«We willen zeker niet mysterieus doen, maar in de omgeving van Fort Knox vind je ook geen richtingaanwijzers. Cannabis wordt niet voor niets 'het groene goud' genoemd. Dat kapitaal beveiligen we – uiteraard – maximaal.

Bovendien: in een farmabedrijf loop je nergens zomaar even binnen.»

Hebben jullie al werknemers betrap op het stelen van enkele grammetjes flos, de gedroogde cannabisbloemen die jullie produceren?
«Dat is één keer gebeurd, ja. Binnen de vijf minuten stonden die mensen buiten, was de politie erbij gehaald én hadden we melding gemaakt van de feiten aan het cannabisbureau. Het is gelukkig bij die ene keer gebleven.»

BELGISCHE MS-PATIËNTEN HOEVEN NOG NIET NAAR DE APOTHEEK TE SPURTEN. DE WET IS ER NU, MAAR JE MOET AL GAUW REKENEN OP EEN AANLOOPTIJD VAN DRIE, VIER JAAR

CEO TJALLING ERKELENS

Hebt u zelf eigenlijk al baat gehad bij één van uw producten?
«Jazeker. Vorig jaar had ik een aanval van gordelroos op mijn hoofd. Bijna een jaar lang heb ik cannabis gebruikt om de pijn van de zenuwbeschadiging tegen te gaan. Heel spaarzaam, één keer per dag, 's avonds voor ik naar bed ging. De pijn werd minder en ik geraakte beter in slaap. Ik heb er ook geen naweeën van ondervonden.»

En uw huisarts was meteen akkoord om cannabis voor te schrijven?
«Helemaal niet. Hij wist uiteraard wie ik was, maar had eerst een middel voorgeschreven dat vooral gebruikt wordt bij psychiatrische aandoeningen. Toen heb ik voorgesteld om te kijken of cannabis voor mij kon werken. 'Als het niet efficiënt is, kan ik nog altijd overschakelen.' Dat vond hij oké. Het geeft nog maar eens aan dat je een strak wetgevend kader en een gecontroleerde productielijn kunt hebben, maar dat iederéén mee moet zijn in het verhaal. En zoals gezegd: daar hebben jullie nog een lange weg af te leggen.»

Cannabismedicijnen: minder pijn, beter slapen, hogere eetlust

De oprichting van een cannabisbureau werd vorige donderdag in de Kamer goedgekeurd door meerderheidspartijen CD&V, Open Vld en MR, met steun van cdH, PS en de groenen. «Medicinale cannabis kan de levenskwaliteit van ernstig zieke patiënten drastisch verhogen», aldus CD&V-Kamerlid Els Van Hoof, één van de indianers. «Maar dan moeten we wel 100% zeker zijn dat zij een veilig en gecontroleerd geneesmiddel op basis van cannabis krijgen. Daarom is het belangrijk dat er een regeringsagentschap wordt opgericht dat hierop toeziet. Op die manier kan, naar analogie met het cannabisbureau BMC in Nederland, belangrijk onderzoek verricht worden naar de medische eigenschappen van cannabis, met als uiteindelijke doel symptoomverlichting en zelfs vertraging van de ziekteprogressie. Nu al weten we dat medicijnen op basis van cannabinoiden de pijn verlichten, voor meer slaapcomfort zorgen, een verhoogde eetlust opleveren en de algemene levenskwaliteit verhogen.» (DB)